

TEMAKART i regionale miljøtilskudd for jordbruket i Akershus, Buskerud, Oslo og Østfold

Det er mange kart som ligger til grunn for regionale miljøtilskudd for Akershus, Buskerud, Oslo og Østfold i inneværende periode. Noen kartlag kommer fra nasjonale dataeiere (Miljødirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Norges geologiske undersøkelse og Statsforvalteren). Andre kartlag er utarbeidet av Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus for å veilede kommuner og søkere i våre fylker i søknadsprosessen. Tabellen under gir en oversikt over hvilke kartlag som inngår i regionale miljøtilskudd i perioden 2023-2026.

Nasjonale kartlag		
	Merknad	Dataeier
Vernskoggrense		Statsforvalteren
Nasjonalt utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL)		Miljødirektoratet
Verdifulle kulturlandskap		Miljødirektoratet
Kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse (KULA)	KULA ligger i datasettet Kulturminner-kulturmiljøer	Riksantikvaren
Under marin grense		Norges geologiske undersøkelse

Kartlag fra Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus	
	Merknad
Flomutsatte arealer	Modellerte data basert på terrengmodell og estimerte vannstandsstigninger (NVE)
Raviner	Produsert ved manuell digitalisering og automatisk maskingjenkjennelse fra terrengmodell
Biologiske verdifulle arealer	Basert på utvalgte naturtyper fra NiN kartlegginger og DN-håndbok 13 databasene fra Miljødirektoratet
Virkeområder for regionale miljøkrav	Basert på Vann-nett informasjon, Regime-nedbørsfelt, marin grense, en omfattende gjennomgang med fagpersoner og landbruksnæringen og en påfølgende høringsomgang hvor aktuelle justeringsforslag ble innarbeidet.
Prioriterte områder	Basert på marin grense og virkeområder for regionale miljøkrav

Kartlagene gjelder hele perioden 2023-2026, men kan bli oppdatert før hver søknadsomgang åpner.

Kartappen «Veileder for regionale miljøtilskudd 2025 for Akershus, Buskerud, Oslo og Østfold»

Appen inneholder både temakart og tilskuddsordningene og skal gi bedre og lettere oversikt mellom tilskudd og kart. I tillegg er det nå flere verktøyer og funksjoner i kartene:

	Tegnforklaring		Zoom inn
	Kartlagsliste		Zoom ut
	Bakgrunnskartgalleri		Standard utstrekning
			Min lokasjon

I kartlagslisten er det mulig å slå på/av visning av kartlaget samt gjøre det transparent for bedre å kunne se det som ligger under. Det er også mulig å flytte opp og ned på kartlagene, men det er begrensninger grunnet forskjellige typer av kartlag.

I bakgrunnskart galleriet kan man bytte til et annet bakgrunnskart som for eksempel bilder, terrengmodell eller gråtonekart. Dette kan være til stor hjelp for visuell vurdering.

Når du er utendørs, kan du slå på lokasjons-funksjonen på mobilen for å se hvor i kartet du er.

I kartbildet øverst til høyre er det mulig å søke opp adresser og eiendommer. Ved søk på eiendommer skal formen være komnr-Gnr/Bnr (3301-110/989).

Endringene i innstillingene nullstilles når appen lukkes.

Kartlag fra Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Flomutsatte arealer

Det har i lang tid vært etterspørsel på et kartlag som viser flomutsatte arealer og vi har i 2023 utarbeidet et kartlag som er en modellering basert på beregning av dreneringslinjer fra terrengmodell og teoretisk vannstandsstigning. For kvalitetssjekk er omsøkte arealer fra 2021 og 2022 tatt med inn i vurderingen av det endelige resultatet.

De flomutsatte arealer er modellerte data og det vil derfor være en vis usikkerhet forbundet med arealene og kartlaget skal derfor brukes som et veiledende hjelpemiddel, og er ment som hjelp i vurdering av om arealet er flomutsatt. Usikkerheten kan gå begge veier – det forekommer antakelig ikke flom på alle angitte arealer akkurat som det kan være flomutsatte arealer, som ikke vises i kartlaget. I tilfeller hvor det er søkt om tilskudd for arealer som ligger utenfor de flomutsatte arealene er det opp til kommunen å vurdere om arealet kan være flomutsatt.

Flomutsatte arealer viser flom i forbindelse med høy vannstand i vassdrag og gjelder bare for §20 tilskudd. Arealer som har utfordringer med overvann på åkeren (dråg) (omsøkte arealer som ligger langt fra de flomutsatte arealene) kan få tilskudd etter § 22.

Kartlaget skal bare brukes i forbindelse med regionale miljøtilskudd og regionale miljøkrav i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus.

Raviner

Det er også et kartlag for raviner. Metodene som er anvendt til kartleggingen er en kombinasjon av manuell digitalisering og automatisk maskin gjenkjenning av raviner. Da kartlaget i stor grad er resultatet av en modellering vil det også her være en vis usikkerhet forbundet med ravinearealene. Hvis det søkes om tilskudd for et areal utenfor en kartlagt ravine får kommunen vurdere om det er ravinebeite. Det er nyttig å bytte kartlag i appen og slå på for eksempel bildelag for å vurdere avgrensning av raviner.

Biologiske verdifulle arealer

Kartlaget Biologiske verdifulle arealer viser hvor det kan søkes om tilskudd til skjøtsel av biologisk verdifulle arealer (§11). Kartlaget er et utvalg av naturtyper fra NiN kartlegginger og DN-håndbok 13 som er klippet til innmarksbeite (AR5).

Kartlaget har to kategorier:

- Naturtyper som gir grunnlag for RMP (grønn)
- Naturtyper som i noen tilfeller gir grunnlag for RMP (gul).
Det er kommunene som med sitt lokale kjennskap får avgjøre om disse naturtypene oppfyller kravene til beiting. I Miljødirektoratets naturbase finner du faktaark om naturtypen. Faktaarket kan gi en beskrivelse av om arealet bør beites av produksjonsdyr, og dermed gi grunnlag for RMP.

Kartlaget for biologiske verdifulle arealer vil bli oppdatert før hver søknadsomgang åpner, for å få inn ny kartlegging som kontinuerlig legges inn i naturtypedatabasene.

Virkeområder for regionale miljøkrav

Forskrift om regionale miljøkrav i jordbruket, Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus og Gran kommune, Innlandet trådte i kraft 1. juli 2024. Det er viktig at bønder som driver jordbruksdrift i disse områdene setter seg godt inn i reglene som gjelder, slik at en oppfyller de krav som ligger i forskriftene.

Regionale miljøkrav skal sikre miljøforsvarlig drift av jordbruksareal. Forskriften gjelder for arealer og driftsformer med erosjonsfare, eller som drenerer dit det er utfordringer med vannmiljømålene, i Akershus, Buskerud, Oslo og Østfold fylker.

Virkeområdene for miljøkravene er delt inn i to soner; miljøkravsone 1 og miljøkravsone 2. Behovet for tiltak som reduserer erosjon og avrenning fra jordbruksarealene til sårbare vannforekomster er større i miljøkravsone 2 enn i miljøkravsone 1.

Dette kartlaget vil ikke bli endret uten at det foreligger en forskriftsendring.

Prioriterte områder

Prioriterte områder er lagt inn i eStil som tiltaksklasser for alle avrenningstiltak. Dette betyr i praksis at søker ikke trenger å velge imellom prioriterte og andre områder da eStil-RMP automatisk fordeler kategori til de omsøkte arealene.

Kartlaget gjelder i utgangspunktet for hele perioden (2023-2026), men kan ved endringer i marin grense eller forskriften for regionale miljøkrav bli oppdatert i forbindelse med ny søknadsrunde.